

Školitelský posudek na Diplomovou práci Petra Suvorova:

HNÍZDNÍ PREDACE A DISTRIBUCE HÝLA RUDÉHO (*CARPODACUS ERYTHRINUS*) VE VLTAVSKÉM LUHU

Nosným tématem diplomové práce Petra Suvorova je sledování procesů odehrávajících se na přechodu dvou biotopů. Současné paradigma (postulované již před více než 20 lety) předpokládá zvýšenou densitu predátorů a vysokou míru hnízdní predace v okrajových částech biotopů. V souvislosti s rychlými antropogenními změnami v krajině, fragmentací biotopů a vzniku nových biotopových rozhraní je sledována reakce ptačích druhů na tento fenomén, vliv okrajů na hnízdní úspěšnost a možný vznik ekologické pasti jež s procesem souvisí. Centrum pozornosti je pak téměř vždy nasměřováno na biotop, jež výzkumníky z nějakého důvodu přitahuje (např. fragment pralesa, stepi apod., ve velké většině S. Amerika). Práce pak referují o okrajovém efektu, aniž by tento jev zařadily do širšího krajinného kontextu – například studiem predace v biotopech s cílovým biotopem sousedících.

Tyto důvody mne vedly k zadání práce kolegovi Suvorovovi. Výsledkem je to pokud vím první studie sledující hnízdní predaci na celém přechodu dvou sousedících biotopů – od středu jednoho po střed druhého. Tento design nebyl zvolen náhodně, měl by poskytnout odpověď na kardinální otázku, totiž zda v pozorovaný okrajový efekt vzniká průnikem predátorů ze sousedního preferovaného biotopu, či zda je důvodem zvýšená atraktivita okraje jako takového. Modelový druh pěvce na němž lze testovat hypotézu ekologické pasti, hýl rudý, byl též zvolen po zralé úvaze – okrajový efekt na hnízdní predaci byl u něj ve stejné studijní ploše prokázán.

Diplomant odvedl úctyhodné množství práce - především se to týká části věnující se hnízdní predaci. Celkem po lokalitě roznesl a položil několik stovek hnízd (z nichž ta křovinná si sám vyrobil), která poté monitoroval. Zároveň, ovšem nutno podotknout s menší intenzitou, prováděl census hýlů rudých a krkavcovitých – potenciálních predátorů ptačích hnízd. Výsledky, jež práce přinesla, jsou zajímavé. Zdá se, že biotopové okraje ve sledované lokalitě jsou pro predátory hnízd atraktivnější samy o sobě. Data však překvapivě ukazují, že vliv okrajů na hnízdní predaci (a atraktivita okrajů) se může značně měnit i v po sobě následujících letech – tedy, není, jak mnohé práce tvrdí, konzistentní. Ukazuje se nutnost dlouhodobějšího sledování. Práce dále naznačuje, že hýl rudý se okrajovým biotopům nevyhýbá, a to i přesto, že v jiné studii bylo prokázáno až 50% snížení hnízdní úspěšnosti v okrajích mokřadů. Důvody mohou být různé a diplomant je v práci diskutuje. Naneštěstí (a

ne vinou diplomanta) se nepodařilo identifikovat predátory způsobující predace umělých hnízd na dané lokalitě.

Ačkoliv během našeho soužití občas docházelo k nedorozuměním, jež může vyplývat z určité nekomplementarity mezi námi, jsem nakonec s průběhem vypracování práce a jejího kompletování vcelku spokojen. Petr Suvorov prokázal schopnost zorganizovat si práci v terénu, i nezbytnou míru samostatnosti při vlastním sepisování práce. Výsledky, především ty týkající se míry hnízdní predace v okrajích, budou jistě prodejné v některém relevantním periodiku.

Jako školitel nemám dalších připomínek, vlastní recenzi předložené práce přenechávám oponentovi. Práci doporučuji k obhajobě

V Českých Budějovicích dne 15.9. 2007,

Mgr. Tomáš Albrecht Ph.D. (školitel)